

GONZALO PEÑA ROJAS

Globo är en av Latinamerikas mediejättar.

Vilka äger medierna?

Makten över de latinamerikanska medierna ligger i händerna på några få stora företagsgrupper, precis som i stora delar av övriga världen.

– Om man inte bryter med det kapitalistiska systemet tror jag inte att man kan komma ifrån ägandekoncentrationen i medierna, säger den ecuadorianske ekonomen Guillermo Navarro.

TEXT: JOHANNA KVARNSELL

Clarín, Globo, Televisa, Cisneros. På samma sätt som Walt Disney och några få andra företagsgrupper äger de flesta medierna i USA dominerar några stora företagskonglomerat mediemarknaden i Latinamerika. Argentinska Clarín, brasilianska Globo, mexikanska Televisa och venezuelanska Cisneros har alla det gemensamt att de styr över flera delar i kommunikationsprocessen, exempelvis tidningar, radio, tv, grafisk industri och telefonibolag.

En del av de stora medieföretagen har också intressen i andra branscher. Gruppen Cisneros

äger förutom tv-kanaler i Venezuela, Chile, Karibien och Colombia, till exempel rättigheterna till Coca Cola i Venezuela.

I en nyutkommen bok har de två argentinska kommunikationsforskarna Guillermo Mastrini och Martín Becerra undersökt ägandekoncentrationen i latinamerikansk media. En slutsats är att i nästan alla grenar av medievärlden och i alla kontinentens länder kontrollerar de fyra största företagen inom varje bransch över 50 procent av marknaden. Resultatet är en kontinent där makten över medierna ligger i väldigt få händer.

Den ecuadorianske ekonomen Guillermo Navarro ledde under 2009 en kommission som på Ecuadors regerings uppdrag undersökte ägandestrukturerna bakom tv- och radiofrekvenserna i landet. För honom är den stora risken med en hög koncentration att alltför få åsikter får utrymme i den offentliga debatten.

– I Ecaudor kontrollerar nio familjer alla de stora medierna; tv, radio och tidningar. Dessutom har de här grupperna kopplingar sinsemellan. I grund och botten påverkar det antalet röster som hörs och självklart också demokratin i landet, säger han.

Bakom ägandekoncentrationen ligger det faktum att medier precis som alla andra industrier verkar i ett kapitalistiskt system där det gäller för företagen att öka sina marknadsandelar.

– Det är uppenbart att det finns något mer bakom ägandekoncentrationen än bara vilja och enskilda personer. I hela Latinamerika och i resten av världen dominerar kapitalismen. Med det följer en hög ägandekoncentration av medierna. Så länge det systemet fortsätter så kommer också ägandekoncentrationen att finnas kvar, säger han.

Ett medieklimat med få röster blir ett ännu större problem i de fall där de stora medieägarna har starka kopplingar till politiska och ekonomiska särintressen.

I Mexiko, det första latinamerikanska landet som fick tillgång till tv, har den spanskspråkiga världens största tv-bolag, Televisa, sedan 1950-talets mitt haft starka kopplingar till det förra regeringspartiet PRI (Institutionella revolutionspartiet) som styrde landet från 1929 till 2000.

Guillermo Navarro har inga problem att hitta mer aktuella exempel på hur kopplingar mellan medierna och makten har påverkat innehållet.

– För två år sedan var det en kontrovers mellan två stora ekonomiska maktgrupper i Ecuador. Den ena kontrollerade två tv-kanaler och den andra en tv-kanal samt flera andra medier. Resultatet blev att medierna användes för att försvara den egna gruppen och attackera den andra. Det vill säga, de bröt totalt med mediernas funktion, säger Navarro. ■